

Válečné hroby

Zákonem č. 122/2004 Sb. o válečných hrobech a pietních místech je stanoven jejich charakter, správa a náležitosti péče o ně. Válečným hrobem může být hrob, kde jsou pochovány lidské ostatky nebo jiné pietní místo, jako desky, pomníky a památníky. Ústřední evidenci a správou je pověřeno Ministerstvo obrany a na území své působnosti krajské úřady a úřady pověřených obcí. V obvodu pověřeného úřadu Žamberk za válečné hroby zodpovídá referentka Městského úřadu paní Andrea Fišerová. Některé čtenáře asi překvapí, že jen na území Žamberka je evidováno celkem deset válečných hrobů. Myslím, že většina měst stejné velikosti se takovým počtem pochubit nemůže. Vyžaduje to však větší nároky na jejich údržbu a péči o ně. Na druhou stranu patří Žamberk mezi města, která nemají veřejný seznam obětí 2. světové války.

V Žamberku jsou evidovány následující válečné hroby (v sokolovně jsou desky z provozních důvodů dočasně sejmuty):

CZE-5315-06564 – pamětní deska obětím 2. světové války v sokolovně od Jana Balcara. Byla odhalena 24. listopadu 1946 a pod nápisem „Zemřeli, abychom žili“ jsou jména šesti žamberských sokolů.

CZE-5315-06590 – hrob čtyř vojáků Rudé armády na hřbitově. Jména uvádí nápis „Vy jste dali život, my

vám lásku“.

CZE-5315-06591 – hrob žamberského partyzána Stanislava Portíka s pomníčkem, postaveným zásluhou Jiřího Mergance.

CZE-5315-06592 – památník obětím 2. světové války na náměstí Generála Knopa. Rok odhalení památníku ani rok instalace desky Karlu Bublovi neznám. V roce 2005 byla provedena rekonstrukce, spočívající v nahrazení desky Karlu Bublovi deskou generálu Knopovi. Zřejmě autorem druhé desky je Zdeněk Kolářský, uváděný v evidenci válečného hrobu.

CZE-5315-06593 – pamětní desky na zdi domu Žabkových v Šanderově ulici v osadě Polsko, věnované manželům Žabkovým a parašutistům Šanderovi a Žižkovi z paraskupiny BARIUM.

CZE-5315-06594 – památník obětím 1. světové války naproti bývalému kinu Panoráma. Autorem je František Rous a jsou zde uvedena jména 109 padlých, zemřelých a nezvěstných občanů Žamberka.

CZE-5315-06595 – pomník legionáři Bedřichu Havlenovi v sadu u pošty. Za protektorátu musel být zničen. Podařilo se uschovat pamětní desku, která byla umístěna do památníku, obnoveného v roce 1968 podle návrhu Františka Rouse a Jiřího Mergance.

CZE-5315-06596 – pamětní deska štábnímu kapitánu in memoriam Pavlu Kubínovi na domě č. 5 na náměstí

T. G. Masaryka od autorů Petra Kolářského a Jiřího Mergance.

CZE-5315-06597 – pamětní deska v sokolovně, odhalena 28. října 1928 obětím 1. světové války. Pod nápisem „Za svobodu vlasti dali své životy bratři“ jsou uvedena jména deseti ve válce padlých členů Sokola.

CZE-5315-21947 – hrob rodiny Vraštilovy v urnovém háji na hřbitově. Deska s nápisem „Život svůj nadějný dobře jsi žil, když vlast Tě volala, vrahy jsi bil. Prapor jsi zved, mužně jsi pad: ve vzduchu vítězství, kol kvetl sad“ je věnována studentu Miloslavu Vraštilovi, padlému za povstání v Praze.

Válečný hrob v Přelouči, foto Pavel Svědihoh

*Válečný hrob v Dolní Bečvě
Foto Helena Halaštová*

Mimo Žamberk jsou válečné hroby žamberských občanů také v následujících místech:

CZE-4213-00704 – pomníček obětem nacizmu v Proboštově u Teplic. Mezi oběťmi je i zdejší rodák a občan Žamberka Karel Bubla.

CZE-5311-07015 – památník obětem 2. světové války v Přelouči. Je mezi nimi uveden i zdejší občan a rodák ze Žamberka Jindřich Fröde. Pietní místo z roku 1947 bylo nově upraveno v roce 2004.

CZE-5315-06606 – pomník obětem obou světových válek v sousední Lukavici od Oldřicha Fiedlera. V seznamu obětí 2. světové války je i žamberský rodák Čeněk Doleček a jeho syn Olda.

CZE-5313-06820 – pomník v Orlickém Podhůří u hájovny na Luhu. Nápis „Padli v boji proti fašismu“ se vztahuje na hajného Čenka Dolečka a jeho syna, školáka Oldu.

CZE-7206-00800 – památník z roku 1946 v Dolní Bečvě, věnovaný v listopadu 1944 zde popraveným vlastencům. Na seznamu u pomníku jsou i občané Žamberka Karel Bubla a Ján Jurčo.

Více na www.valecnehroby.army.cz. Spolehlivé hledání je na odkazu Evidence VH – Mapa lokalit.